gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Locatiekeuze transformatorstation A4 zone west
Portefeuillehouder	mr. drs. Beryl van Straten, mr. Charlotte van der Meij
Inlichtingen	Frans Breg
Collegevergadering	13 mei 2025
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	12115791

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. op grond van artikel 87 van de Gemeentewet geheimhouding op te leggen op de bijlagen 'Financiële haalbaarheid', 'Memo GEM A4 zone west Schiphol Trade Park' en 'Bijlage memo GEM A4 zone west Schiphol Trade Park'. De geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 5.1 lid 2 sub b en f van de Wet open overheid in verband met de economische of financiële belangen van de gemeente en overige concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. in te stemmen met de keuze voor een transformatorstation met de bijbehorende ruimtelijke voorwaarden op de locatie 'Langs de Bennebroekerweg', gelegen ten zuiden van de Bennebroekerweg tussen de Rijnlanderweg en het spoor in Hoofddorp en ten noorden van de toekomstige Weg om de Zuid.

2. Samenvatting

Op 23 maart 2023 (7366858) heeft de raad ingestemd met het, samen met de netwerkbedrijven TenneT en Liander, verrichten van een haalbaarheidsonderzoek naar twee locaties voor een 150/20 kV transformatorstation aan de Bennebroekerweg ter hoogte van Schiphol Trade Park (STP). Eén locatie ligt ten zuiden van die weg ('Langs de Bennebroekerweg') en één locatie ten noorden van die weg ('In de Campus'). De locatie 'In de Campus' valt binnen het in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein STP.

De stroomtransportcapaciteit in onze gemeente moet worden uitgebreid om te kunnen voorzien in de actuele en toekomstige vraag naar elektriciteit. Die uitbreiding vindt plaats met de realisatie van transformatorstations op het 150/20 kV-spanningsniveau, maar daarnaast moet ook uitbreiding plaatsvinden op het 380/150 kV-spanningsniveau (locatie A9 Zuid). De raad is op 9 april 2025 afzonderlijk geïnformeerd over de stroombeperkingen van TenneT op haar netwerk (XS-25032808.981). Met de geplande ingebruikname in het voorjaar van 2026 van het in aanbouw zijnde station Rozenburg-Zuid kunnen de actuele leveringsbeperkingen voor grootgebruikers, die voor 18 oktober 2023 transportcapaciteit toegekend hebben gekregen, gedeeltelijk worden opgeheven. Er is door de woningbouwuitbreiding, netcongestie en de beperkingen voor aansluitingen in bepaalde gebieden in onze gemeente mede ook aan de westzijde van de A4 een nieuw station vereist.

Als aan de westzijde van de A4 een nieuw station komt, voeden we de volgende gebieden met voldoende stroom: woningbouw in het westelijke deel van onze gemeente, stroomvoorziening in het kader van de energietransitie en op de bedrijvenparken STP, de Green Datacenter Campus, De President, PARK21 en De Hoek.

Er is een haalbaarheidsonderzoek verricht voor beide locaties. Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' de voorkeur geniet.

3. Uitwerking

3.1. Wat willen we bereiken?

We willen een transformatorstation realiseren in een gebouw (Gas Insulated Station (GIS)) binnen de A4 zone West, zodat de stroomvoorziening in onze gemeente geborgd is voor een termijn van circa tien tot vijftien jaar. Een GIS-station is een grotendeels inpandig systeem, waarbij de 150 kV installaties door TenneT in een gebouw zijn ondergebracht en de transformatoren van Liander in de open lucht staan. Deze transformatoren staan in een ruimte met muren aan drie kanten. Het GIS-station kan rechtstreeks 150 kV leveren voor de ontwikkeling van de Green Datacenter Campus, die met eigen transformatoren (zogenaamde inkoopstations) de stroom tot de benodigde sterkte terugbrengen.

Wat is de aanleiding, context?

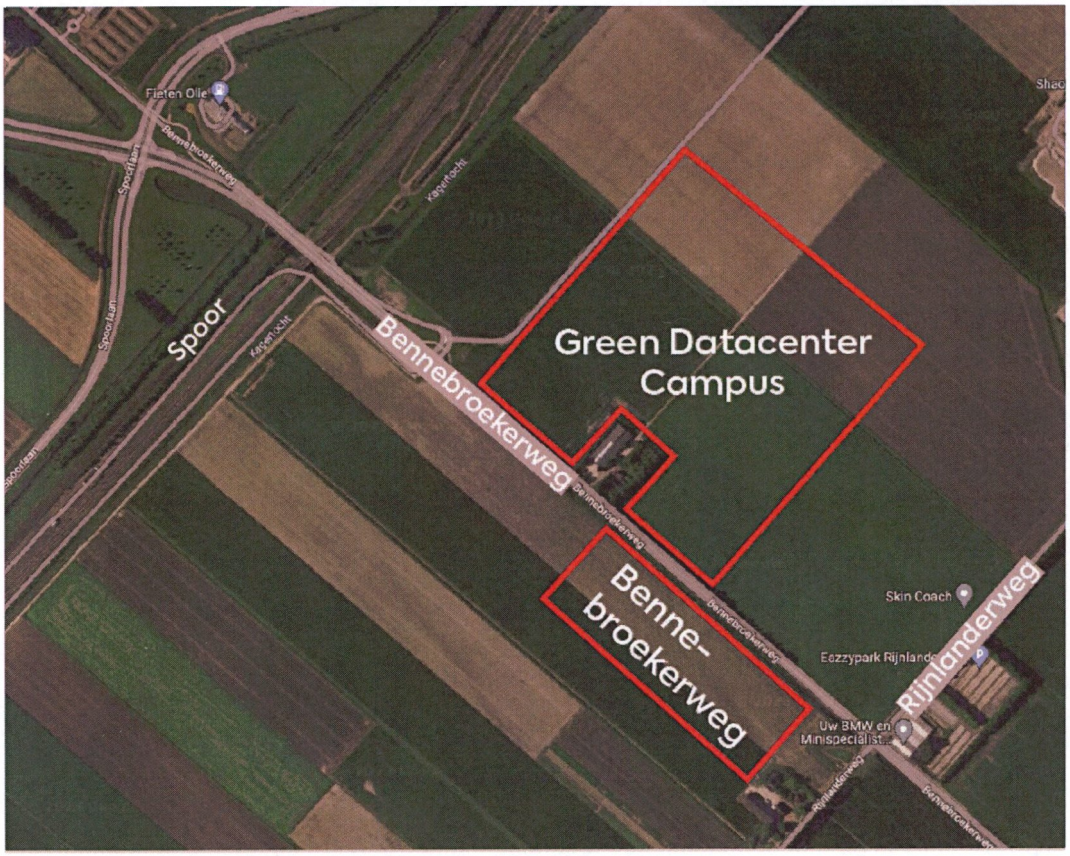
Extra transportcapaciteit van elektriciteit in onze gemeente is dringend noodzakelijk. Met het transformatorstation aan de Incheonweg is in de acute behoefte voorzien, maar hiermee kan niet worden volstaan. Op het gebied van woningbouw, bedrijven en de energietransitie is aanzienlijk meer capaciteit nodig.

Op 30 september 2020 heeft Liander code rood uitgevaardigd voor het oostelijk deel van Haarlemmermeer. Aanvragen die bij Liander voor 1 oktober 2023 zijn gedaan, kunnen nog van stroom worden voorzien. Er kunnen geen nieuwe grootverbruik aansluitingen meer worden aangesloten.

Op 27 mei 2021 heeft de raad de definitieve locatie van een transformatorstation op Schiphol Logistics Park, gelegen ten zuiden van de Incheonweg in Rozenburg-Zuid, vastgesteld. Daarmee wordt primair het oostelijk deel van onze gemeente bij in gebruik name van het transformatorstation (naar verwachting in het voorjaar van 2026) voorzien van voldoende capaciteit voor elektriciteit. Hierdoor kan genoemde code rood met herschikking van het stroomtransport binnen onze gemeente worden opgeheven. Echter, ten westen van de A4 is in het kader van de groeiende vraag ook een transformatorstation nodig. Beide stations worden gevoed vanuit het 380/150 kV station van TenneT in Vijfhuizen, dat overigens de komende jaren met een extra transformator zal worden uitgebreid. De bestaande transformatorstations in de nabij gelegen gebieden zullen binnen afzienbare termijn na ingebruikname van het nieuwe station aan de Incheonweg hun capaciteitsgrens opnieuw bereiken, waardoor zij niet meer kunnen voldoen aan de groeiende vraag.

Er is in het gebied ten westen van de A4 en ten zuiden van Hoofddorp een verkenning gedaan naar een potentieel geschikte locatie van het transformatorstation. Initiatiefnemers TenneT en Liander hebben samen met de Gemeentelijke Exploitatie Maatschappij Schiphol Trade Park (GEM STP) en onze gemeente de potentiële locaties onderzocht. GEM STP is betrokken omdat enkele locaties op Schiphol Trade Park deel uitmaakten van de verkenning.

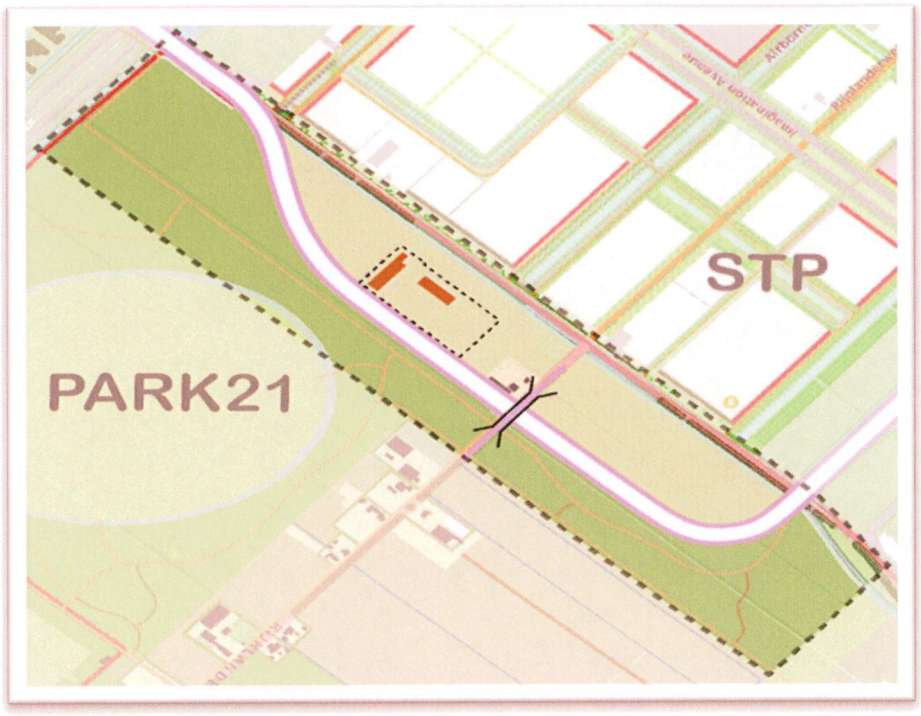
Op 23 maart 2023 (7366858) heeft de raad ingestemd met het, samen met de netwerkbedrijven TenneT en Liander, verrichten van een haalbaarheidsonderzoek naar twee locaties voor een 150/20 kV transformatorstation aan de Bennebroekerweg ter hoogte van STP. Een locatie ten zuiden van die weg ('Langs de Bennebroekerweg') en een locatie ten noorden van die weg ('In de Campus'). De locatie In de Campus valt binnen het in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein.

Figuur 1: Locatie 'Langs de Bennebroekerweg' en locatie 'In de Campus'

Er is samen met de netwerkbedrijven een haalbaarheidsonderzoek verricht. Het onderzoek betreft ook de inpassing van de vereiste voedende (150 kV) en afgaande (20 kV) leidingentracés.

In onderstaande figuren zijn de locaties gesitueerd in een impressie van de toekomstige Weg om de Zuid (in wit aangegeven):

Figuur 2: De locatie 'Langs de Bennebroekerweg' ten noorden van de toekomstige Weg om de Zuid en ten zuiden van de Bennebroekerweg

Figuur 3: De locatie 'In de Campus' ten noorden van de toekomstige Weg om de Zuid en ten noorden van de Bennebroekerweg

Op figuur 2 is te zien dat het transformatorstation op de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' in de ruimte ligt, die ontstaat tussen de bestaande Bennebroekerweg en de toekomstige Weg om de Zuid.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van dit haalbaarheidsonderzoek kan de raad een definitief locatiebesluit nemen, gevolgd door het vereiste planologische besluit.
Een goede ruimtelijke onderbouwing en onderzoek naar het maatschappelijke draagvlak in de omgeving maakt onderdeel uit van het onderzoek en de besluitvorming. De randvoorwaarden zijn door ons als gemeente opgesteld, in afstemming met de netwerkbedrijven, GEM STP en de omgeving.

Wat zijn de argumenten?

De stroomtransportcapaciteit in onze gemeente moet worden uitgebreid om te kunnen voorzien in de actuele en toekomstige vraag naar elektriciteit. Die uitbreiding vindt plaats met de realisatie van transformatorstations op het 150/20 kV-spanningsniveau, maar ook moet uitbreiding plaatsvinden op het 380/150 kV-spanningsniveau.

Als aan de westzijde van de A4 een nieuw station komt, voeden we de volgende gebieden met voldoende stroom: woningbouw in het westelijke deel van onze gemeente, stroomvoorziening in het kader van de energietransitie en op de bedrijvenparken STP/Green Datacenter Campus, De President, PARK21 en De Hoek.

In de haalbaarheidsstudie zijn de locaties 'Langs de Bennebroekerweg' en 'In de Campus' onderzocht om een voorkeurslocatie voor het transformatorstation te bepalen.

Daaruit kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- beide locaties zijn technisch vergelijkbaar te realiseren, waarbij het transformatorstation in Rozenburg-Zuid als passende referentie is gehanteerd. Zoals uit het eerdere locatieonderzoek al was gebleken, heeft de locatie 'In de campus' grotere uitdagingen om de bijbehorende stroomkabels in te passen;
- wat betreft landschappelijke inpassing gelden voor de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' meer landschappelijke eisen, met name natuurgerelateerde eisen, maar hiervoor is voldoende ruimte beschikbaar;
- beide locaties zijn in ruimtelijk en planologisch opzicht als gelijkwaardig te beschouwen. Ook voor de aspecten geluid en elektromagnetische velden is er geen onderscheid tussen de beide locaties;
- met betrekking tot het maatschappelijk draagvlak is uit de consultatie gebleken dat beide locaties voor de omgeving aanvaardbaar worden geoordeeld. Uit de verrichte onderzoeken met betrekking tot geluid en elektromagnetische velden is ook gebleken dat beide locaties ruimschoots aan de te stellen eisen voldoen;
- op basis van de waardering van de gronden (zie bijlage 3: Memo Financiële haalbaarheid) onderscheidt 'Langs de Bennebroekerweg' zich zeer positief ten opzichte van de locatie 'In de Campus'. De kosten zijn voor de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' significant lager dan voor de locatie 'In de Campus';
- het aanzienlijke verschil in verwervingswaarde of kosten, even afgezien van de bereidheid van de grondeigenaren tot overdracht, moet bij de afweging worden betrokken. De netwerkbedrijven zijn gehouden tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten te investeren in nieuwe infrastructuur als deze. Kosten worden immers ten laste van energiegebruikers gebracht. Het is ook hierom dat zij onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt staan;

- wij hebben op grond van onze eigen ruimtelijke beoordeling geen overwegend argument om juist te kiezen voor 'In de Campus'. Daar kan nog aan worden toegevoegd dat verwacht mag worden dat een keuze voor de locatie 'In de Campus' aanzienlijk meer tijd zal vergen om overeenstemming te verkrijgen over de verwerving van de gronden dan het geval zal zijn bij de andere locatie.

Gelet op al het hiervoor gestelde geniet de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' de voorkeur. Voorgesteld wordt die locatie als definitieve voorkeurslocatie aan te wijzen en verder planologisch-juridisch uit te gaan werken.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?
Voor beide locaties geldt dat een omgevingsplanwijziging nodig is en dat de benodigde gronden verworven dienen te worden.

Langs de Bennebroekerweg
Parallel aan het haalbaarheidsonderzoek en de daarop volgende besluitvorming loopt het verwervingstraject van de grond voor 'Langs de Bennebroekerweg'. Er is een risico dat de grondeigenaar niet bereid is de grond minnelijk te verkopen. Er wordt ook in het haalbaarheidsonderzoek rekening gehouden met de verlegging en verbreding van de Nieuwe Bennebroekerweg. Hiervoor dienen van dezelfde grondeigenaren gronden te worden gekocht. Door bij de verwerving van de gronden goed af te stemmen met de netwerkbedrijven en de organisatie van Weg om de Zuid worden de verwervingsrisico's zoveel mogelijk beperkt. Daarnaast houden we rekening met weerstand van de omgeving. Er zijn meerdere ontwikkelingen aan de orde in dit gebied, zoals de Nieuwe Bennebroekerweg, de tijdelijke verkeersmaatregelen op de Rijnlanderweg en de ontwikkeling van PARK21. Het is noodzakelijk om zorgvuldig en juist te handelen, afspraken na te komen en de relatie met alle andere ontwikkelingen in dit gebied goed in beeld te houden.

In de Campus
De locatie 'In de Campus' is in eigendom van de GEM STP. Er moet bij een keuze van deze locatie binnen de GEM STP uitwerking plaatsvinden over de opzet van de datacentercampus (genoemde schaalgrootte) en de situering van de drie functies, te weten datacenters, een transformatorstation en resterende ruimte voor logistiek op de voor de campus gereserveerde gronden.

Raakvlakprojecten
Vanuit PARK21 bezien, heeft de locatie 'In de campus' de voorkeur, maar de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' tussen twee (toekomstige) wegen is vanuit PARK21 niet onaanvaardbaar. De locatie Langs de Bennebroekerweg ligt in het Masterplan gebied van PARK21. Vanwege de aanleg van de Weg om de Zuid wordt het gebied tussen beide wegen buiten het bestemmingsplan PARK21 gehouden. Belangrijk is wel de ruimtelijke inpassing en randvoorwaarden zoals die zijn opgesteld en goede integrale inpassing in samenhang met die van de Weg om de Zuid, waarnaar nog een aanvullende entree studie wordt verricht, waarvan de uitkomsten bij de uitwerking van deze locatie kunnen worden betrokken.

Om de toekomstige bouw van 20.000 woningen in Hoofddorp te kunnen ontsluiten, heeft de raad in 2024 ingestemd met het geoptimaliseerde voorkeuralternatief van de Weg om de Zuid (11048351). Met de aanleg van de Weg om de Zuid wordt de zuidelijke locatie van het transformatorstation ingesloten tussen de Bennebroekerweg en de Weg om de Zuid.

Aandachtspunten bij aanleg van het transformatorstation zijn de kabels en leidingen die de nieuwe en bestaande infrastructuur kruisen. In het project Weg om de Zuid is daarmee geen rekening gehouden, maar de netwerkbedrijven zullen met de tracéring van de benodigde kabels uiteraard het nieuwe tracé van de Weg om de Zuid gaan respecteren. Vanaf de Bennebroekerweg is aanleg van een ontsluitingsweg naar het transformatorstation mogelijk en ook noodzakelijk.

In het project Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH) wordt (onder meer) onderzocht om de bestaande metro vanaf Amsterdam-Zuid via Schiphol te verlengen naar Hoofddorp. Tot de reikwijdte van dat project behoort (onderzoek naar) metro-infrastructuur in of nabij het gebied van STP. Het gaat om opstelsporen en een onderhoud werkplaats en wasstraat. Buiten de reikwijdte van het project ligt er bovendien de bestuurlijke voorwaarde voor een extra metrostation in of nabij STP, welke verbonden is aan de bereidheid van Haarlemmermeer om bij te dragen aan de bekostiging van een metro tot Hoofddorp. Met een keuze voor een transformatorstation worden opties voor de inpassing van deze metro-functies verkleind of minder makkelijk technisch maakbaar. Dit speelt niet alleen voor het transformatorstation, maar ook voor de inpassing in een gebied waar STP in ontwikkeling is, bij de Weg om de Zuid en PARK21.

3.3 Wat mag het kosten?

We hebben rekening gehouden met de kosten van ambtelijke begeleiding van de totstandkoming van het haalbaarheidsonderzoek, inclusief consultatie van de omgeving en de voorbereiding van het definitieve locatiebesluit. Het merendeel van de kosten van het haalbaarheidsonderzoek komt rechtstreeks voor rekening van de netwerkbedrijven TenneT en Liander. In een intentieovereenkomst (11707130) zijn de afspraken over de medewerking van onze gemeente aan het onderzoek en de vergoeding door de netwerkbedrijven van onze plankosten opgenomen. In de berekening van de kosten is rekening gehouden dat de inkoop-btw compensabel is.

De plankosten zijn in totaal € 172.500 exclusief btw en komen voor rekening van deze bedrijven, exclusief de subsidie regievoering transformatorstations en tracés van de provincie Noord-Holland van € 56.813. Dit totaal is opgebouwd uit een aanvraag van € 125.000 en twee aanvullende aanvragen bij het tussentijds Meerjaren Perspectief Grondzaken (tMPG) van € 25.000 en het Meerjaren Perspectief Grondzaken (MPG) 2025 van € 22.500. Deze aanvullende kosten zijn ook opgenomen in de allonge op de intentieovereenkomst en ten laste gebracht bij TenneT en Liander, zoals vastgesteld door ons college op 21 januari 2025 (11707130). Voor de realisatiefase zal een anterieure overeenkomst met de netwerkbedrijven worden gesloten, waarin ook de plankosten worden opgenomen behorende bij deze realisatie fase. Deze kosten worden ook vergoed door Tennet en Liander.

In de programmabegroting worden de kosten en de bijdragen verantwoord op beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, taakveld 3.2.

Wat zijn de financiële risico's?

Er resteert € 22.000 aan Voorbereiding Toezicht en Administratie (VTA)-inzet voor het besluitvormingsproces en de voorbereidingen voor het afsluiten van een anterieure overeenkomst. In de anterieure overeenkomst spreken we af dat de ambtelijke kosten in rekening worden gebracht bij de netwerkbeheerders. Er is een risico dat onze gemeente meer kosten maakt dan dat wij in rekening mogen brengen. Deze kosten komen dan ten laste van de Algemene reserve Grondzaken.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De raad is verantwoordelijk voor het locatiebesluit. Het eerste aanspreekpunt in het college is de portefeuillehouder Ruimtelijke Ontwikkeling.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Geheimhouding

Bij onze besluitvorming is het uitgangspunt dat informatie openbaar is. Dit sluit aan bij het principe van een transparante overheid zoals is bedoeld in de Wet open overheid (Woo). Er kunnen zich echter gevallen voordoen waarbij openbaarmaking van bepaalde informatie niet gewenst is. Daarvan is in dit geval sprake.

Omdat wij optreden als partij in een privaatrechtelijke overeenkomst met daarin financiële en economische belangen en omdat de afspraken inzicht geven in de onderhandelingsstrategie van onze gemeente, maken we gebruik van de uitzonderingsgrond als bedoeld in artikel 5.1 lid 2 onder b van de Woo voor het 'Memo Financiële haalbaarheid', 'Memo GEM A4 zone west Schiphol Trade Park' en 'Bijlage memo GEM A4 zone west Schiphol Trade Park'. Daarnaast hebben GEM STP, TenneT en Liander vertrouwelijke bedrijfsgegevens over het project met ons gedeeld. We maken voor die gegevens gebruik van de uitzonderingsgrond van artikel 5.1 lid 2 onder f van de Woo. We besluiten in dit geval die informatie niet openbaar te maken.

Communicatie

Onze gemeente heeft bij het haalbaarheidsonderzoek zorgvuldig aandacht besteed aan de participatie van omwonenden en andere betrokken partijen. De participatie bestond uit het tijdige informatie en gelegenheid geven tot reactie op onderzoeken, uitwerkingen, zodat die reacties door de raad bij haar definitieve locatiebesluit kunnen worden betrokken.

Hierbij zijn de volgende stappen ondernomen:
- communicatie via brieven;
- telefonische informatievoorziening;
- keukentafelgesprekken;
- overleg met GEM STP;
- inloopavond 24 maart 2025;
- reactieformulieren naar aanleiding van de inloopavond.

Zoals in het haalbaarheidsonderzoek wordt beschreven, waren de meeste reacties over de presentatie en het voorgestelde ontwerp van het transformatorstation positief tot zeer positief. Een reden van de raad om ook de noordelijke locatie te onderzoeken op haalbaarheid was gelegen in de mogelijkheid dat deze op minder weerstand vanuit de (woon)omgeving zou stuiten. Uit de gehouden consultatie is gebleken dat de reden om te kiezen voor de noordelijke of zuidelijke locatie niet onderscheidend is vanuit bewonersoogpunt. Het effect of de hinder van een transformatorstation is ongeacht de noordelijke of zuidelijke locatie niet aanwezig. Er is zorg over het geluid en de elektromagnetische velden, door de deelnemers straling genoemd. Geluid wordt daarbij vaker als zorg genoemd dan de straling. Uit de onderzoeken blijkt dat ruimschoots aan de wettelijke eisen wordt voldaan. De bezoekers aan de inloopavond gaven ook aan dat rekening houden met wilde dieren die op locaties wonen en communicatie naar bredere groep belangrijk is. Een van de bezoekers geeft de voorkeur voor de locatie 'Langs de Bennebroekerweg' expliciet aan en waardeert het dat de hoogspanningsinstallatie in een gebouw wordt geplaatst.

Uit de reacties leiden wij af dat er sprake is van voldoende draagvlak in de omgeving voor beide locaties.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Na vaststelling van het besluit volgt in de tweede helft van dit jaar een omgevingsplanwijzigingsprocedure.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?Het stroomcapaciteitstekort speelt in de MRA een grote rol. Met de komst van het transformatorstation wordt ook de regio in betere mate voorzien van stroom. De regio is gebaat bij de komst van het transformatorstation, om in de opgaven voor woningbouw, de energietransitie en de vestiging van bedrijven te kunnen voorzien.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris, de burgemeester,

Cees Vermeer Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlagen:
1. Haalbaarheidsonderzoek Transformatorstation A4zone West
2. Bijlagenboek haalbaarheidsonderzoek
3. Financiële haalbaarheid (geheim)
4. Memo GEM A4 zone west Schiphol Trade Park (geheim)
5. Bijlage memo GEM A4 zone west Schiphol Trade Park (geheim)